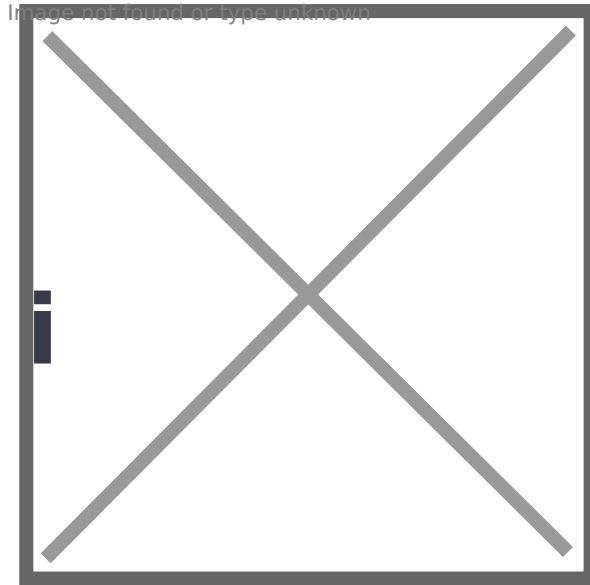

Gwybodaeth i gyflogwyr

Gwybodaeth i gyflogwyr gofal cymdeithasol

Cyhoeddwyd gyntaf: 9 October 2024

Diweddariad olaf: 27 March 2025

Lawrlwythwyd y ddogfen hon o gofalcymdeithasol.cymru ac efallai nid hwn yw'r fersiwn diweddaraf.

Ewch i <https://gofalcymdeithasol.cymru/adnoddau-canllawiau/defnyddior-gymraeg-yn-y-gweithle/gwybodaeth-i-gyflogwyr> am y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth i gyflogwyr.

Beth yw'r 'Cynnig Rhagweithiol'?

Ystyr 'Cynnig Rhagweithiol' yw darparu gwasanaeth yn Gymraeg heb i rywun orfod gofyn amdano. Dylai yr un gwasanaethau Cymraeg fod ar gael i ddefnyddwyr ag sydd ar gael yn Saesneg.

Mae cynnig gwasanaethau Cymraeg yn rhagweithiol yn sicrhau bod anghenion pobl yn cael eu deall a'u diwallu, a bod y rhai sy'n defnyddio'r gwasanaethau gofal yn gallu dibynnu ar gael eu trin â'r parch ac urddas maen nhw'n ei haeddu.

Gall peidio â chynnig gwasanaethau Cymraeg yn rhagweithiol arwain at beryglu urddas a pharch pobl.

Gallwch ddarllen mwy ym [mhecyn gwybodaeth y 'Cynnig Rhagweithiol'](#).

[Pecyn Gwybodaeth Gwireddu'r 'Cynnig Rhagweithiol' - Gwasanaethau Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol](#)

PDF 1MB

Yn y clip hwn rydym yn clywed gan weithwyr allweddol a phobl sy'n defnyddio gwasanaethau yn Antur Waunfawr, sy'n sôn am pam mae siarad Cymraeg yn bwysig iddyn nhw, a pha wahaniaeth mae hyn yn ei wneud.

Gweld trawsgrifiad

1

00:00:09,503 --> 00:00:11,271

Doeddwn i erioed wedi gwneud gwaith gofal

2

00:00:11,271 --> 00:00:13,505

cyn dod i Antur a wnai byth sbio yn ôl.

3

00:00:13,505 --> 00:00:15,272

Dwi'n rili enjoio be' dwi'n gwneud dyddiau yma.

4

00:00:15,272 --> 00:00:17,573

Ydy'r Gymraeg yn bwysig yn dy rôl di?

5

00:00:17,573 --> 00:00:20,575

Yndi, mae'n bwysig i ni fel staff a hefyd i'r unigolion,

6

00:00:20,575 --> 00:00:26,477

achos mae'n haws iddyn nhw siarad efo ni yn eu hiaith cyntaf nhw,

7

00:00:26,477 --> 00:00:29,078

ac mae'n iaith cyntaf i ni hefyd. Pan dwi'n siarad Saesneg,

8

00:00:29,078 --> 00:00:32,079

dwi methu cael y geiriau allan. Dipyn bach o 'Wenglish',

9

00:00:32,079 --> 00:00:35,914

nai gyfaddef, ond dydy siarad Saesneg ddim yn dod yn hawdd.

10

00:00:35,914 --> 00:00:39,716

Mae'r Gymraeg yn hollbwysig yn fy rôl i, yn bob rhan ohono.

11

00:00:39,716 --> 00:00:46,052

O ran cyfathrebu efo yr unigolion, staff, y gwaith dwi'n rhoi allan yn allanol hefyd.

12

00:00:46,052 --> 00:00:50,687

Bob dim 'da ni'n ei greu, mae'n iaith Gymraeg gyntaf a wedyn

13

00:00:50,687 --> 00:00:52,321

yn Saesneg.

14

00:00:55,722 --> 00:00:57,923

Dwi yma dydd Mercher a dydd Iau

15

00:00:57,923 --> 00:01:00,391

a dwi'n Cibyn dydd Llun a dydd Mawrth.

16

00:01:00,391 --> 00:01:02,892

Dwi'n licio, dim yn y tywydd oer,

17

00:01:02,892 --> 00:01:06,527

ond mae'r haul yn gwneud o'n rhy boeth so dwi'n licio bod allan.

18

00:01:06,694 --> 00:01:09,428

Dyma pam dwi'n licio Tracey gymaint ydy

19

00:01:09,428 --> 00:01:13,063

achos mae hi'r step-mum gorau i fi yn y caffi.

20

00:01:13,330 --> 00:01:16,364

Bwyd da! Bob tro mai'n gwneud bwyd da i fi

21

00:01:16,364 --> 00:01:19,365

dwi'n dweud wrthi 'ti'n edrych ar 100 allan o 100 am y bwyd!'

22

00:01:25,301 --> 00:01:26,201

Llyr dwi.

23

00:01:26,201 --> 00:01:27,035

A lle ti'n byw, Llyr?

24

00:01:27,035 --> 00:01:28,302

Llanllyfni.

25

00:01:28,302 --> 00:01:29,836

Wyt ti'n gallu siarad Saesneg?

26

00:01:29,836 --> 00:01:34,838

Nacdw. Dwi ddim yn gallu siarad Saesneg, nacdw, achos dim ond Cymraeg.

27

00:01:34,838 --> 00:01:36,439

Wyt ti'n licio siarad Cymraeg?

28

00:01:36,439 --> 00:01:37,273

Yndw tad.

29

00:01:37,273 --> 00:01:38,507

Ydy o'n bwysig i chdi?

30

00:01:38,507 --> 00:01:41,208

Yndi. Dwi'n licio siarad Cymraeg bob tro.

31

00:01:45,776 --> 00:01:51,178

Rhywbeth arall mewn Cymraeg ydy, dwi'n mynd, 'Dyma fi'.

32

00:01:53,146 --> 00:01:57,914

'Paid a bod ofn agor dy galon. Paid a bod ofn'.

33

00:01:59,015 --> 00:02:01,616

A wedyn, dwi'n mynd trwy hwna.

34

00:02:02,216 --> 00:02:04,250

Michael Bublé, 'feeling good'.

35

00:02:04,417 --> 00:02:07,418

'I am feeling good!'

Sut i asesu sgiliau iaith Gymraeg

Asesu a chofnodi sgiliau iaith Cymraeg eich staff

Mae'r adnodd yma yn ffordd syml o asesu sgiliau iaith yn seiliedig ar y mathau o dasgau cyfathrebu (darllen, ysgrifennu, siarad â dealltwriaeth) y mae eich staff yn gallu ei wneud drwy'r Gymraeg.

O fewn yr adran yma fe welwch Fframwaith Sgiliau Iaith sydd yn fodd i chi fod yn glir ynglŷn â'r union lefel o sgiliau y cyfeiriwch atynt wrth asesu, recriwtio a chynllunio i ddefnyddio sgiliau cyfarthrebu eich staff.

Asesu a chofnodi sgiliau iaith Cymraeg eich staff

[Asesu a chofnodi sgiliau iaith eich staff - fersiwn PDF](#)

PDF 232KB

Cynllunio gweithlu

Mae'r adnodd 'Sgiliau Iaith Gymraeg yn eich gweithlu - eu defnyddio'n effeithiol' wedi ei gynllunio i gefnogi 'Mwy na Geiriau' trwy helpu cyflogwyr a rheolwyr nodi pa lefel sgiliau Cymraeg sydd gan eu gweithwyr.

Mae'r adnodd hwn yn cynnwys hunanasesiad sy'n gweithio allan sgiliau pobl wrth siarad, ysgrifennu a darllen Cymraeg o'r sylfaenol i'r rhugl. Mae pob lefel yn bwysig ac mae mawr ei angen yn y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru.

[Sgiliau iaith Gymraeg eich gweithlu - eu defnyddio yn effeithiol \(Fersiwn Lawn\)](#)

PDF 1MB

[Sgiliau iaith Gymraeg eich gweithlu - eu defnyddio yn effeithiol \(Canllaw Cyflym\)](#)

PDF 332KB

Rydyn ni hefyd wedi creu pecyn ar gyfer y sector blynyddoedd cynnar a gofal plant sy'n seiliedig ar egwyddorion 'Mwy na geiriau'.

[Sgiliau Iaith Gymraeg yng ngweithlu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant](#)

PDF 519KB

Mae'r pecynnau hyn yn eich helpu chi i wneud defnydd effeithiol o sgiliau iaith, fel y byddech ag unrhyw sgil arall yn y gweithle, er budd a lles pobl sy'n defnyddio'ch gwasanaethau.

Adnodd hyfforddi i gefnogi gweithio dwyieithog

Mae ein adnodd 'hyfforddi'r hyfforddwr' yn cefnogi hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith i bobl sy'n gweithio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol, y blynyddoedd cynnar a gofal plant ac ar gyfer pobl sydd mewn addysg bellach neu addysg uwch.

Nod yr adnoddau ydy:

- helpu'r hyfforddwr i ddysgu ymwybyddiaeth iaith wrth annog trafodaethau ar y ffordd orau i weithio'n ddwyieithog
- addysgu a grymuso dysgwyr a gweithwyr ar sut i gynnig gwasanaeth gwerthfawr i ddefnyddwyr gwasanaeth, gan sicrhau bod iaith bob amser yn ystyriaeth ganolog
- eu ddefnyddio fel rhan o hyfforddiant 'mewn swydd' neu sefydlu ar gyfer pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae'r adnodd hwn ar ffurf PowerPoint gyda nodiadau hyfforddwr i gefnogi pŵb sleid. [Cysylltwch â ni](#) os na allwch chi lawrlwytho'r cyflwyniad hwn.

[Urddas, iaith a gofal - cyflwyniad hyfforddwr](#)

PPTX 162MB

[Urddas, iaith a gofal - dogfen cyflwyno](#)

DOCX 424KB

Modiwl e-ddysgu Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg

Mae'r modiwl hwn ar gyfer gweithwyr a myfyrwyr gofal cymdeithasol neu blynnyddoedd cynnar a gofal plant sy'n dymuno dysgu mwy am yr iaith Gymraeg, diwylliant a gweithio'n ddwyieithog.

Mae'r modiwl yn cynnwys gwybodaeth am yr iaith Gymraeg a dwyieithrwydd a beth mae'r gyfraith yn ei ddweud. Mae'n edrych ar yr hyn y mae'n rhaid i ni ei wneud a pham.

Mae'r modiwl hefyd yn edrych ar ymarferoldeb gweithio'n ddwyieithog a beth mae hyn yn ei olygu i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau, a'r hyn y gallwch ei wneud i wella profiadau unigolion neu blant sy'n derbyn gofal a chymorth.

Bydd y modiwl yn cymryd tua 30 munud i'w gwblhau ac mae'n cyfri tuag at eich ddatblygiad proffesiynol parhaus os ydych chi wedi cofrestru gyda ni (un awr).

Bydd pawb sy'n ei gwblhau yn derbyn tystysgrif.

[Dechrau'r modiwl](#)

Apiau ar gyfer hyfforddiant

Mae [Cymraeg Gwaith](#) yn darparu cwrs ar-lein am ddim ar gyfer dechreuwyr sydd wedi'i deilwra ar gyfer y rhai sy'n gweithio ym maes gofal. Mae'n ymdrin â phynciau fel sut i gael sgwrs wyneb yn wyneb cychwynol yn Gymraeg â'r bobl rydych chi'n gofalu amdanyn nhw.

Mae'r cwrs [Camau | Dysgu Cymraeg](#) yn gwrs hunan-astudiaeth, sy'n addas i ddechreuwyr ac sydd wedi'i hariannu'n llawn gan y Ganolfan Dysgu Gymraeg Cenedlaethol.

Mae [Sgiliaith \(Grwp Llandrillo Menai\)](#) yn cynnig cyngor ymarferol ar arfer da, hyfforddiant staff ac adnoddau, i wella sgiliau a phrofiadau dwyieithog dysgwyr.

Mae'r [Coleg Cymraeg Cenedlaethol](#) yn rhoi ysgoloriaethau i fyfyrwyr israddedig ac ôl-raddedig astudio cyrsiau addysg uwch trwy gyfrwng Cymraeg. Mae ganddyn nhw adnoddau i gefnogi dysgwyr sydd â'r cymwysterau CCPLD a HSC newydd ac maen nhw'n cynnig cyrsiau 'Prentis-iaith' i brentisiaid sydd ag ychydig neu ddim sgiliau Cymraeg ar hyn o bryd. Maen nhw'n galluogi prentisiaid i gwblhau rhan o'u cymhwyster HSC / CCPLD yn Gymraeg.

Mae cynllun [Iaith Gwaith](#) a'r bathodyn swigen oren yn dangos eich bod yn siarad Cymraeg.

Gwiriwr Iefel Iaith Cymraeg

Gall gweithwyr gofal cymdeithasol yng Nghymru bellach ddefnyddio [rhaglen ar-lein am ddim](#) i asesu eu sgiliau Cymraeg.

Rydyn ni wedi cydweithio gyda'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol i ddatblygu 'Gwiriwr Lefel' ar gyfer y sector gofal cymdeithasol.

Mae'r Gwiriwr Lefel yn asesiad ar-lein i'ch helpu i ddarganfod lefel eich Cymraeg o ran sgiliau gwrando, siarad, darllen ac ysgrifennu. Rydych chi'n cwblhau cyfres o asesiadau ar-lein, ac mae eich canlyniadau yn nodi lefel eich Cymraeg - o lefel mynediad hyd at hyfedredd.

Gall unrhyw un sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol ddefnyddio'r Gwiriwr Lefel i asesu eu gallu yn y Gymraeg. Mae am ddim i'w ddefnyddio ac ar gael ar ffonau symudol, tabledi a chyfrifiaduron.

Gwirio lefel iaith

Cyrsiau Cymraeg Camau

Ar ôl cwblhau'r asesiad, y cam nesaf i rywun sydd â diddordeb i ddysgu Cymraeg yw cofrestru ar un o'n cyrsiau Camau. Mae'r cyrsiau yn rhad ac am ddim ac wedi eu creu yn arbennig ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol.

Mae'n cynnig dysgu hyblyg drwy gyrsiau byr sy'n canolbwyntio ar y geiriau a thermau y mae gweithwyr eu hangen fwyaf wrth gyfathrebu gyda'r bobl maen nhw'n eu cefnogi.

Mae'n cyfrif tuag at ddatblygiad proffesiynol parhaus gweithwyr gofal cymdeithasol a bydd pawb sy'n cwblhau'r cwrs yn cael tystysgrif.

Mwy am gyrsiau Camau

Cwrs Croeso

Mae Strategaeth Mwy na geiriau Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i bob gweithiwr yn y sector iechyd a gofal fod â lefel cwrteisi o Gymraeg erbyn 2027.

Mae'r cwrs byr yma i weithwyr yn y sector iechyd a gofal ac yn cynnwys geiriau a chyfarchion syml i bobl sy'n newydd i'r Gymraeg. Bydd y cwrs yn datblygu eich hyder i siarad Cymraeg, ac yn eich annog i ddysgu mwy.

[Mwy o wybodaeth yma.](#)

Cwrs Cymraeg Gwaith

Mae'r cwrs yma ar-lein ac wedi'i deilwra ar gyfer y sector gofal gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Mae'r cwrs yn un byr ac yn cymryd tua 10 awr i'w gwblhau.

O ddysgu rhifau i gyfarchion posib, mae'r cwrs yn eich helpu chi i gyfathrebu gyda'r bobl rydych chi'n cefnogi.

[Mwy o wybodaeth yma.](#)

Cynllun i helpu cyflogwyr i ddatblygu sgiliau Cymraeg eu gweithwyr

Rhwng Hydref 2023 a Hydref 2024, fe wnaethom ni dreialu cynllun gyda chyflogwyr gofal cymdeithasol yng Nghymru i'w helpu i ddatblygu sgiliau iaith Gymraeg eu gweithwyr.

Fe wnaethom ni ddarparu cymorth wedi'i deilwra i helpu cyflogwyr i nodi sgiliau presennol eu gweithwyr a nodi'r camau nesaf yn eu hyfforddiant iaith Gymraeg. Mae hyn wedi helpu i siapio cynllunio'r gweithlu i ddiwallu anghenion iaith Gymraeg pobl sy'n derbyn gofal a chymorth.

Rydyn ni wedi dod i ddiwedd y cyfnod peilot, ac mae'r rhai a gymerodd ran bellach yn gweithio gyda thiwtor Cymraeg i gynyddu hyder eu gweithlu i ddefnyddio, dysgu a datblygu eu sgiliau Cymraeg.

Oherwydd llwyddiant y cynllun peilot, rydym ni nawr yn agor y cynllun i bob darparwr gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â Sandie.grieve@gofalcymdeithasol.cymru.

Ein cynnig Cymraeg

Dyma adnoddau i gefnogi gweithwyr, cyflogwyr a myfyrwyr gofal cymdeithasol neu blynyddoedd cynnar a gofal plant, ar eu taith iaith

Darganfyddwch pam ei bod hi'n bwysig defnyddio'r Gymraeg yn y gwaith a beth rydyn ni'n ei wneud i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg.

Mae'r adnoddau yma i'ch helpu chi ddysgu mwy am y Gymraeg, diwylliant Cymru a gweithio'n ddwyieithog.

Lawrlwythwch [yma](#).

Cysylltu â ni

Os oes gennych chi gwestiwn neu os na allwch ddod o hyd i'r hyn yr ydych yn edrych amdano, [cysylltwch â ni](#).